

יום ירושלים
בתנועה הרפורמית

למה ירושלים? למה אני?

אסופת שירים, קטעי הגות והרהורים על מקומה של ירושלים
בעיצוב הזהות העצמית.

ירושלים הייתה ועדיין ליבו של העם היהודי, ולמרות זאת או אולי בגלל זאת, לא כולנו מרגישים אותו דבר בירושלים וביחס אליה. מה היא ירושלים בשבילנו? במובנים מסוימים היחס שלנו לירושלים הוא סוג של הגדרה עצמית, מה היא בשבילנו או מה היא לא. על מי אנחנו חושבים כשאנו חושבים על העיר, על החרדים? על תושבי מזרח העיר? על ארגוני ההתחדשות היהודית הפורחים בעיר? על החילונים שעוד נשארו בה? על הסטודנטים? או רק על המדרשים והתפילות שהיא אוצרת בקרבה? את ירושלים הפנימית שלנו צריך לבחור ולעצב. להבין מה היא ירושלים בשבילי, זה להבין גם מי אני כיהודי וישראלי?

תוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך רומי את ירושלים, וגלה ישראל מארצו, נולדתי אני באחת מערי הגולה, אבל בכל עת תמיד דומה הייתי עליו כמי שנולד בירושלים.

בחלום, בחזון לילה ראיתי את עצמי עומד עם אחי הלויים בבית המקדש כשאני שר עמהם שירי דוד מלך ישראל.

בזכותה של ירושלים כתבתי את כל אשר נתן השם בלבי ובעטי.

מתוך נאומו של ש"י עגנון בטקס קבלת פרס נובל לספרות, 1966

יום ירושלים בתנועה הרפורמית

ירושלים - לב העולם

ארץ ישראל באמצעו של עולם

כשם שהטבור הזה נתון באמצע האיש כך ארץ ישראל נתונה באמצע העולם
ארץ ישראל יושבת באמצעיתו של עולם
ירושלים באמצעיתה של ארץ ישראל,
ובית המקדש באמצע ירושלים,
וההיכל באמצע בית המקדש,
והארון באמצע ההיכל
ואבן שתיה לפני הארון
שממנה נשתת העולם.
(מדרש תנחומא קדושים)

כל בני ישראל מכוונים ליבם

למקום אחד"

היה עומד בחו"ל - יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל
היה עומד בארץ ישראל - יכוין את לבו כנגד ירושלים
היה עומד בירושלים - יכוין את לבו כנגד בית המקדש
היה עומד בבית המקדש - יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשים היה עומד בבית קדשי הקדשים - יכוין את לבו
כנגד בית הכפורת;
היה עומד אחורי בית הכפורת - יראה עצמו כאילו לפני הכפורת, נמצא עומד במזרח - מחזיר פניו למערב,
במערב - מחזיר פניו למזרח,
בדרום - מחזיר פניו לצפון,
בצפון - מחזיר פניו לדרום.
נמצאו כל ישראל מכוונים את לבם למקום אחד. (מסכת ברכות ל" ע"א)

1. מה המשמעות של ירושלים כמרכז העולם?
2. האם זה עדיין כך בימינו?
3. האם עדיין כל בני ישראל מכוונים את ליבם למקום אחד?
4. האם אנחנו רוצים שהמקום הזה יהיה ירושלים?

ירושלים של אנשים

ירושלים / מראון חליל

אני רוצה את ירושלים.
לא את זאת של אלהים
ולא את זאת של רחובות שבקרה בהם
ההיסטוריה
במחול-טבח-נחפז
והם המו.

בירושלים דברים נאים יותר
כמו ערב המכנס את קהלו בבר
ופוצע את השנה בערנות הבקר עד זוב
ליל.

ובה, בעיר הזאת, יש לי
נערה שאינה מכור מחצבתי
אבל היא כדבש
משבט העזרד.

אני אוהב את ימי החל בעיר
כי יום השבתון משבית את שכרון חושי,
והעיר דומה לי בסכנה שגוברת בתוכה
כל אימת שעולה בה המלת העולים
אליה
לשוא.

בירושלים
איש אינו מפיק תועלת
(גם לא הנושא בסבלה)
מנשיקה שקבל ממי
שפשפשו בציציות האל במחסום.
ולמים, כאשר נערת נסעה —
זו משבט העזרד —
החלטתי שבירושלים
דבר אינו מענין אותי עוד.
חיפה יפה יותר.

תיירים / יהודה עמיחי

בקורי אבלים הם עורכים אצלנו,
יושבים ביד ושם, מרצינים ליד הכותל המערבי
וצוחקים מאחורי וילונות כבדים בחדרי מלון,
מצטלמים עם מתים חשובים בקבר רחל
ובקבר הרצל ובגבעת התחמושת,
בוכים על יפי גבורת נערינו
וחושקים בקשיחות נערוטינו
ותולים את תחתוניהם
ליבוש מהיר

באמבטיה כחולה וצוננת.
פעם ישבתי על מדרגות ליד שער במצודת דוד,
את שני הסלים הכבדים שמתי לידי.

עמדה שם קבוצת תיירים סביב המדריך
ושימשתי להם נקודת ציון.

"אתם רואים את האיש הזה עם הסלים?"

קצת ימינה מראשו נמצאת קשת מן התקופה
הרומית.

קצת ימינה מראשו..

"אבל הוא זז, הוא זז!" אמרתי בלבי:

הגאולה תבוא רק אם יגידו להם: אתם רואים שם
את הקשת

מן התקופה הרומית? לא חשוב:

אבל לידה, קצת שמאלה ולמטה ממנה, יושב אדם
שקנה פרות וירקות לביתו.

תפילה ירושלמית?

תפילה תל-אביבית/ עלי מוהר

אלוהיי - כאן אין לנו כותל, יש רק ים
אבל אתה הרי נמצא בכל מקום
אז בטח כאן גם.
ולכן, כשאני הולך פה לאורך החוף
אני יודע שאתה איתי וזה עושה לי טוב.
וכשאני רואה פתאם תיירת, יפה ושזופה
שרועה על החול בתנוחה חשופה
אני מעיף בה מבט, וקצת משתהה
ואני מקווה שאתה לא רק סולח לי
אלא גם נהנה.
אני אמנם מביט בה למעני
אבל גם קצת למענך
כי אני יודע שאתה בתוכי
כשם שאני בתוכך.
ואולי בכלל נבראתי
כדי שמתוכי תוכל לראות
את העולם שבראת
בעיניים חדשות

למה ירושלים למה אני

יהודה עמיחי
למה ירושלים, למה אני
למה לא עיר אחרת למה לא אדם
אחר?
פעם עמדתי לפני הכותל המערבי
ופתאום, להקת ציפורים עלתה
למעלה קריאות ובמשק כנפיים, כמו
פתקאות בקשה
שהשתחררו מבין האבנים הגדולות
והכבדות
ועפו אל על"

מה ההבדל בין תפילה תל אביבית
לתפילה ירושלמית על פי השירים?
איפה אתם מרגישים יותר נח להתפלל?
בתל אביב או בכותל?

יום ירושלים בתנועה הרפורמית

כי מציון תצא האהבה / יהונתן רזאל

כי מציון תצא האהבה
יפה, זכורה, נעימה
כמו שחיכינו לה אלפיים שנה
בארץ רחוקה

כי מציון תצא ההבנה
שלמה, זכורה, נעימה
כמו ששמענו אותה בפעם הראשונה
בארץ רחוקה

מספרת על השקט, על האדם
לוקחת אל כל המקומות הטובים
שבעולם
לוקחת אותי, אותך, ובכלל

כי מאדם יוצא דבר אלוקים
מוכר, שלם, מבפנים
כמו ששמענו אותו בפעם הראשונה
בארץ רחוקה

כי מציון נצא אל העולם
יפים, מחוזקים, ביחד
כמו שעמדנו שם בפעם הראשונה
בארץ רחוקה

ונדע אז כולנו את הדרך חזרה